

RESUMÉ

Rigorózní práce přibližuje Skandinávii z hlediska tlumočení jako poměrně homogenní celek. Jde o oblast Evropy se stejnými historickými, kulturními a politickými kořeny, z čehož pramení i podobný novodobý vývoj promítající se do přístupu k tlumočení. Demograficky výrazně jednoduší země se od druhé poloviny 20. století stávají cílovými destinacemi přistěhovalců z celého světa, což vyžaduje zvláštní důraz na komunitní tlumočení. Ve všech třech státech je povinnost používat v určitých situacích komunitní tlumočnické legislativně zakotvena.

Kapitola 2 se zaměřuje na vývoj tlumočení ve Švédsku, největší skandinávské zemi. První tlumočnické kurzy, organizované v rámci lidového vzdělávání, se již od konce 60. let specializovaly na komunitní tlumočení. Dnes je tento typ tlumočení vyučován na mnoha lidových vysokých školách po celé zemi. Centrálním vysokoškolským tlumočnickým pracovištěm je Tlumočnický a překladatelský institut (TÖI) ve Stockholmu, který jako jediný vyučuje též konferenčnímu tlumočení. Tlumočníci mají možnost skládat autorizační zkoušku v 41 jazycích, včetně specializačních zkoušek. Naproti tomu v zemi chybí jednotný tlumočnický registr a celoplošná kontrola tlumočnických agentur.

Kapitola 3 popisuje vývoj tlumočení v Norsku. Výuka tlumočení probíhá od poloviny 80. let prostřednictvím kurzů na větších i regionálních univerzitách. Výuka doznala během doby značných změn: o status primárního tlumočnického ústavu soupeří několik univerzit, výuka konferenčního tlumočení je již mnoho let pozastavena, ovšem na druhou stranu byl učiněn velký pokrok v on-line tlumočnické výuce. V Norsku existuje dobře fungující Národní registr tlumočnicků a několik zavedených typů tlumočnických zkoušek. O tlumočnické zakázky se dělí jednotlivci a agentury státní i soukromé. Kontrola nad nimi je omezená.

Kapitola 4 se věnuje vývoji tlumočení v Dánsku. Výuka tlumočení je od počátku (1980) soustředěna především do dvou největších měst, Kodaně a Århusu, v rámci vysokých obchodních škol. Zaměření studia na konferenční tlumočení zůstalo, přičemž výuka komunitního tlumočení byla alokována na nižší formy terciárního školství. Počet absolventů těchto kurzů a skladba vyučovaných jazyků neodpovídá naléhavé potřebě množství kvalitních komunitních tlumočnicků. V zemi chybí centrální tlumočnický registr, který by stavěl na dosažených kvalifikacích. Namísto toho existuje polootevřený registr soudních a policejních tlumočnicků Ministerstva vnitra, do něhož je možné se dostat i bez formální způsobilosti.